

N:o 17.

Ank. till Riksd. kansli den 2 februari 1900 kl. 3 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående upplåtelse åt enskilde af ett invid Bastuträsks jernvägsstation beläget område af kronoparken Brännheden i Norsjö socken af Vesterbottens län. (I. A.)

I en till Riksdagen aflåten proposition (n:o 13) af den 15 december 1899 meddelas, hurusom handlanden V. Lagerlöf i Kåge i en till Kongl. Maj:t ingifven ansökning anhållit att å kronoparken Brännheden invid Bastuträsks jernvägsstation i Norsjö socken af Vesterbottens län få inköpa en tomt för bebyggande.

På grund af befallning hade domänsstyrelsen den 26 september 1898 afgifvit utlåtande öfver berörda ansökning; och hade styrelsen dervid anført, att, då upplåtelse af mark invid nämnda jernvägsstation tvifvelsutan skulle blifva eftersökt och för den allmänna rörelsen i orten behöflig, men sådan upplåtelse icke syntes böra medgifvas utan föregående utredning om de lokala och öfriga förhållanden, som inverkade på ett blifvande stationssamhälles framtida utveckling och deraf betingade behof af ökad utrymme, styrelsen ansett sig böra föranstalta om upprättande genom jägmästaren i Norsjö revir H. V. Rosenberg af ett å karta affattadt förslag till ordnad bebyggande af ett område å omförmälda kronopark i jernvägsstationens närhet.

Enligt berörda, af Rosenberg upprättade regleringsplan med dertill hörande arealbeskrifning hade tillsammans 22 tomter med i regeln 1 hektars ytvidd för hvarje tomt samt gator af 15 meters bredd mellan tomterna blifvit utlagda å kronoparkens område på ömse sidor om stationsområdet och jernvägen. Af dessa tomter hade en, å planen be-tecknad med n:o III, föreslagits att afsättas till stationssamhällets gemen-samma behof att användas till torg eller park. Det till upplåtelse före-slagna området skulle i sin helhet utgöra 26 hektar 75,07 ar, deraf tomter tillsammans 20 hektar 13,99 ar samt utfartsvägar och gator till-hopa 6 hektar 61,08 ar.

Den sålunda upprättade regleringsplanen hade domänstyrelsen funnit ändamålsenlig, och hade styrelsen därför hemställt, att det å planen upptagna området måtte från kronoparken afskiljas och, fördeladt i tomter för bebyggande, på vissa vilkor åt enskilde med eganderätt upplåtas.

Härefter hade på grund af särskilda remisser utlåtanden afgifvits af Kongl. Maj:ts befallningshafvande i länet den 9 januari 1899 och af jernvägsstyrelsen den 9 sistlidne oktober. Kongl. Maj:ts befallnings-hafvande hade i sitt utlåtande instämt i hvad domänstyrelsen yttrat angående lämpligheten af de ifrågasatta upplåtelseerna af mark och vilkoren derfor, men beträffande den uppgjorda tomtregleringsplanen anført, att Kongl. Maj:ts befallningshafvande mot densamma anmärkt, att de delar af tomterna n:is V, VIII och IX, som låge norr om nya landsvägen till Skellefteå, icke borde försäljas, när dessa områden, utom att de vore temligen värdelösa bihang till tomterna, borde kunna disponeras för landsvägens rätande eller för anordnande af gata utmed kronoparkens gräns mot hemmanet Bolidens egor; att, i öfverensstäm-melse med hvad som skett vid reglering för liknande ändamål med det nu ifrågavarande af ett område å kronoparken Vestra Jörnsmarken vid Jörns jernvägsstation, utefter områdets gräns borde afsättas 15 meter breda gator, hvilka skulle dels erbjuda ett visst skydd mot olä-genheter af anläggningar å angränsande enskild mark, dels ock utgöra goda förbindelseleder med jernvägsstationen, dervid den från jernvägs-stationen till gamla landsvägen nu ledande utfartsväg, hvilken allt framgent borde bibehållas såsom väg till stationen för söder om denna belägna byar, utan olägenhet kunde ingå i gränsgatan mot Jonsträsk's egor, hvarigenom till denna gata behöfde af nu ifrågavarande område afsättas allenast hvad som erfordrades utöfver nämnda utfartsvägs bredd; samt att, då egofiguren n:o III icke syntes hafva en för angifvet ändamål tilltalande form, densamma borde för bebyggande till enskild upp-

låtas och i stället till öppen plats för stationssamhället anvisas annan närbelägen tomt, såsom tomten n:o IV eller tomten n:o VI, hvilka tomter vore mera centralt belägna än den af domänstyrelsen föreslagna.

Enär Kongl. Maj:ts befallningshafvande sålunda funnit den uppgjorda regleringsplanen icke kunna i oförändradt skick godkännas, hade Kongl. Maj:ts befallningshafvande låtit genom extra afvittringslandtmätaren H. Hampusson Huldt uppgöra en ny såväl med hänsyn till de gjorda anmärkningarne som äfven i öfrigt från Rosenbergs förslag till tomtreglering något afvikande plan; och hade Kongl. Maj:ts befallningshafvande, med öfverlemnande af berörda plan jemte dertill hörande arealbeskrifning, till fastställelse förordad densamma. Enligt denna plan skulle det till upplåtelse ifrågasatta området utgöra 27 hektar 34,⁴⁶ ar, deraf gator och utfartsvägar jemte de å planen med n:is I a, I b och I c betecknade mindre egofigurer omfattade sammanlagdt 7,³¹ hektar samt området i öfrigt, indeladt till 21 tomter med nummer från och med II till och med XXII, upptoge en areal af 20 hektar 3,⁴⁶ ar.

Jernvägsstyrelsen hade i det af styrelsen afgifna utlåtandet anfört, att styrelsen, som funne en reglering af ifrågavarande område vara af omständigheterna synnerligen påkallad, mot den uppgjorda planen för bebyggandet icke hade annat att erinra, än att, enär utstakning på marken af en ifrågasatt jernvägslinie mellan Bastuträsk och Skellefteå under sistförflutna sommar på enskild bekostnad utförts af person, som af styrelsen förordats såsom dertill lämplig och skicklig, hänsyn syntes böra vid byggnadstomternas indelning och upplåtelse tagas dertill, att afsevärdare hinder för jernvägsanläggningen, för stationens framtida utveckling och för nödiga gränsgators upptagande mot tillstötande enskild mark icke föränleddes genom tomternas bebyggande.

Särskildt hade styrelsen ansett sig böra framhålla vigten deraf, att *dels* de områden, som å den sist uppgjorda tomtregleringsplanen betecknats med I a och I b samt med siffran 2 mellan bokstäfverna A och B, eller den del af utfartsvägen till gamla landsvägen, som ledde genom eller utmed stationsområdet, och hvilka områden kunde förutses möjligen blifva behöfliga för det nuvarande jernvägsområdets framtida utvidgning, *dels* parallelgator af minst 15 meters bredd å ömse sidor om den ifrågasatta nya jernvägslinien, tjenande till förbindelseleder, till skydd mot eldfara från lokomotiven samt till beredande af bästa möjliga utsigt vid tågs framförande genom den blifvande skarpa ingångskurvan till stationen, *dels* ock slutligen de af Kongl. Maj:ts befallningshafvande föreslagna 15 meter breda gränsgatorna måtte blifva för sina

angifna ändamål reserverade och sålunda icke till enskilde upplåtas eller för bebyggande afses.

Med afseende å hvad i ärendet sålunda förekommit har Kongl. Maj:t nu föreslagit Riksdagen att medgifva,

dels att det å ofvan omförmälda, af extra afvittringslandtmätaren Huldt upprättade regleringsplan upptagna område om 27 hektar, 34,46 ar finge från kronoparken Brännheden afskiljas och med undantag af den mark, som kunde finnas erforderlig dels för utvidgning af det nuvarande jernvägsområdet äfvensom för den ifrågasatta jernvägen mellan Bastuträsk och Skellefteå, derest denna jernväg komme till stånd, dels ock för anordnande af gator m. m., fördeladt i tomter för bebyggande i enlighet med plan, som blefve af Kongl. Maj:t godkänd, åt enskilde med eganderätt upplåtas, under iakttagande

att förslag till köpeskillning för de särskilda tomterna skulle uppgöras af vederbörande revirförvaltare och en af Kongl. Maj:ts befallningshafvande i länet utsedd lämplig person, hvarvid särskildt värde borde åsättas å tomt befintlig skog och särskildt värde sjelfva jorden; skolande värderingsmännen, der de stannade i olika meningar rörande värdet af någon tomt, till tredje värderingsman tillkalla någon af de utaf länets landsting eller hushållningssällskap utsedde uppskattningsmän för arrendevärderingar,

att med undantag af det område, som kunde finnas erforderligt till öppen plats för stationssamhällets gemensamma behof, tomterna finge af Kongl. Maj:ts befallningshafvande till pris, motsvarande minst den på nämnda sätt föreslagna köpeskillingen, upplåtas till den, som hos Kongl. Maj:ts befallningshafvande anmälde sig till erhållande af sådan tomt och dervid erlade värdet för å tomten befintlig skog jemte en femtedel af köpeskillingen för jorden,

att den, åt hvilken tomt upplåtes, skulle vara skyldig att, under iakttagande af de särskilda föreskrifter, som med afseende å områdets ordnande och bebyggande kunde varda honom af Kongl. Maj:ts befallningshafvande vid upplåtelsen meddelade, inom två år från upplåtelsen hafva å tomten påbörjat samt inom ytterligare tre år fullbordat boningshus, salubod eller annan dermed jemförlig byggnad, vid äfventyr, om det försummades, att tomtinnehafvaren skulle vara sin rätt till tomten och den därför erlagda andel af köpeskillingen förlustig,

att tomtinnehafvare skulle vid enahanda äfventyr, sedan han inom den förelagda tiden af fem år fullgjort hvad honom i fråga om tomtens bebyggande ålegat, sist vid utgången af nämnda tid vara skyldig erlägga återstoden af köpeskillingen, samt

att, sedan byggnadsskyldigheten blifvit behörigen fullgjord och köpeskillingen till fullo guldits, köpebref å tomt finge af Kongl. Maj:ts befallningshafvande för tomtinnehafvaren utfärdas;

dels ock att köpeskillingarna för tomterna finge, på samma sätt som köpeskillingarne för försålda mindre kronoegendomar, användas till inköp för kronans räkning af skogbärande eller till skogsbörd tjenlig mark.

Statsutskottet, till hvars behandling detta ärende blifvit hänvisadt, får efter tagen del af de till ärendet hörande handlingar hemställa,

att hvad Kongl. Maj:t i förevarande hänseende föreslagit må vinna Riksdagens bifall.

Stockholm den 2 februari 1900.

På statsutskottets vägnar:

CHR. LUNDEBERG.
